

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Burduh Victor și Stratulat Galina,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 4 din 06 aprilie 1945, în privința lui

Țurcan Pavel Xxxxx, a.n. xxxx,
originar din raionul Xxxx, Xxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 4 din 6 aprilie 1945, Țurcan Pavel a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) din Codul penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

Inculpatul Țurcan Pavel a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, a făcut agitație contrarevoluționară, antisovietică.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Țurcan Pavel vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o și a declarat că, fiind mobilizat în Armata Roșie în aprilie 1944, a făcut declarații precum că armata inamicului este hrănită mai bine și trăiesc mai bine decât în Rusia. Ulterior, a transmis conținutul unui ziar în care se menționa că URSS își irosește ultimele puteri, pe când America și Anglia nu se grăbesc și își păstrează puterile.

2. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței, în privința lui Țurcan Pavel în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor lui Țurcan Pavel, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor

infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevede dispoziția art. 58- 10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Sentința de condamnare în privința lui Țurcan Pavel a fost pronunțată fără a ține cont de alegațiile inculpatului precum și de declarațiile martorilor.

Astfel, în instanța de judecată martorul Cuzimenco A. a declarat că, inculpatul a făcut mai multe afirmații în timpul serviciului militar, și anume că oamenii trăiesc rău, iar viața în colhoz reprezintă un chin. Dacă în România lucrezi 5 ani - ești aprovizionat pentru 10 ani, iar dacă lucrezi în colhoz, înseamnă că ai murit.

Pentru exprimarea opiniei și nemulțumirilor sale cu referire la situația generală în armata URSS și alte țări, Țurcan Pavel nu putea fi acuzat, și mai mult ca atât condamnat.

Adiacent, s-a stabilit, că instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Țurcan Pavel la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Reiterând cele expuse, sentința de condamnare emisă în privința lui Țurcan Pavel este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct. 44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

Din cele reliefate, sentința Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr.4 din 6 aprilie 1945, necesită a fi casată, iar în temeiul art. 391 pct. 6) din Codul de procedură penală, procesul penal în privința inculpatului Țurcan Pavel urmează a fi încetat, în legătură cu prezența circumstanțelor ce exclud tragerea la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că, condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile lui și probele administrate în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim

recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul singură să se apere și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 52, 53 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*activitate contrarevoluționară*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța judecătorească în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Țurcan Pavel la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 4 din 06 aprilie 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui **Țurcan Pavel XXXX**, în baza

învinuirii pe art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Burduh Victor

Stratulat Galina